το τὸ ἄρθρο μου; Καὶ μόνον ποὺ νὰ τὸ βλέπαν οἱ ἀφεντάδες μας θὰ τοὺς ἐπήγαινε *ρικιτίδι!*...

Τί κάθεστε λοιπὸν καὶ τὰ ψιλοκοσκινίζετε; Ἐκλογὲς, Θεοτόκης, Ράλλης, Μερκούραρας! Νά τὸ Ρωμαΐικο!...

ΤΙΜ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Τοῦ Λέκα Ἀρβανίτη

ΛΕΦΤΕΡΙΑ !

Γιαννιώτης.

Πάρτε μ' αἰτοί μου στὰ βουνὰ, πάρτε με στὰ λαγκάδια,
Ἐκεῖ ποὺ στέλνει χρυσαφὶ τὸ πρῶτο χαμογέλοιο
Ὁ ἥλιος τὸ ξημέρωμα, γιὰ νὰ χαρῶ στῆς πλάσης
Τὴ φεγγερὴ ἀνοιχτωσιὰ καὶ νὰ γλυκαναπνέψω

—

Στῆς λεφτεριᾶς τὸ φύσημα τἀνάσασμα τοῦ κλέφτη.
Καὶ κεῖ ποὺ γιγαντόχορμα οὐρανοστέκου δέντρα
Καὶ ρυθμομουρμουρίζουνε τα γάργαρα ρυάκια,
Ποὺ σὰ βοσκοὶ σφυρίζοντας οἱ ἄνεμοι παλεβουν.

—

Νὰ μὲ ξεπάρη ἡ φωνὴ τῆς πλέριας ὡριοσύνης
Μαγεφτικὰ κι ἀπόκοσμο βαθιόλαλο νἀκούσω
Τὸ ζωντανὸ τραγούδημα τῆς ξέσκεπης τῆς φύσης.

—

Καὶ τῆς ψυχῆς μου λούζοντας τὶς λέρες στῆς Πατρίδας
Τὸνειρεφτὸ διαφέντεμα καὶ τὴ μεγαλωσύνη,
Νὰ λαχταρήσω παιδιμοὺς καὶ γδικιωμοὺς στὴν Πόλη.

Θεριστής 20]06. Γ. ΣΤΕΦΑΝΗΣ

ΩΣ ΠΟΤΕ ;

Ἀνίκητη χαρὰ ἐπιγράφει κάποιο του διήγημα ὁ Ἐφταλιώτης καὶ εἶν' ἐκεῖ ὁ λόγος γιὰ ἕνανε βιοπαλαιστὴ, ποὺ ὅλο ἐλπίζε νὰ προκόψη, μὰ δὲν τὸ κατώρθωσε, ὡς ποὺ γέρασε καὶ πέθανε μὲ τὴν ἐλπίδα πάντα καὶ τὴ χαρὰ πὼς κοντεύει νὰ πραγματωθῆ τὄνειρό του.

Μοῦ φαίνεται πὼς, ἀ δὲ μοιάζουμε πέρα πέρα τώρα, κοντεύουμε ὅμως νὰ μοιάσουμε μ' αὐτόνε τὸ βιοπαλαιστὴ ὅλοι ὅσοι πονοῦμε — κ' εἴμαστε πάρα πολλοὶ (εὐτυχῶς, ἂν θέμε νὰ τὸ ἐκμεταλλευτοῦμε) —κ' ἐλπίζουμε νὰ γίνη κράτος ἐπὶ τέλους ἡ ξεχαρβάλωτη αὐτὴ μηχανὴ μὲ τοὺς 177 μαστροχαλαστῆδες μηχανικούς.

Ἐλπίζουμε κ' ἐλπίζουμε δεκάδες χρόνια τώρα.

Μαραίνουνται οἱ παλιές μας ἐλπίδες καὶ φυτρώνουν καινούριες.

Μὰ ἔργο κανένα δὲ γίνεται ποὺ νὰ μᾶς προβιβάση ὡς κράτος, ὡς δύναμη, ὡς σύνολο.

Ὅλο τὸ ἀντίθετο, βουτοῦμε ὅσο πᾶμε πειότερο στὸ βοῦρκο ποὺ θἄναι ὁ τάφος τοῦ *πρότυπου*—ἔτσι δὲν τὸ εἴπατε, Μεγαλειότατε ; — ἑλληνικοῦ βασίλειου καί, πολὺ φοβοῦμαι, τὸ ἐργαστῆρι νέας δουλοσύνης τῆς φυλῆς μας.

Καὶ εἶναι παντοῦ ἁπλωμένος ὁ βοῦρκος αὐτός.

Ἡ πίστη μας, γιὰ νἀρχίσουμε ἀπ' αὐτὴ, ἔκανε φτερὰ καὶ στὸν τόπο της καμαρώνουμε τοὺς παπάδες, κι ὄχι μόνο τοὺς καμαρώνουμε, παρὰ καὶ θέμε νὰ στηρίξουμε τὸν ἑλληνισμὸ πάνου στὸ σάπιο παπαδισμό· εἶναι ἡ μόνη μας πολιτική.

Στὴν ἐκπαίδευσή μας βασιλιᾶς ὁ Μιστριώτης.

Ἀπὸ τὴ Δικαιοσύνη μας μένουν ἀκόμη τὰ χτίρια μὲ τὶς ἐπιγραφὲς καὶ μακάρι κι αὐτὰ νὰ εἶταν ἄδεια ὅλως διόλου.

Ὁ στρατός μας μισθολόγιο παλιογαλονάδων γιὰ πέταμα καὶ μπουλοῦκι ὑπηρετῶν ποὺ πλένουν πιάτα καὶ κουβαλοῦν μ' εὐλάβεια τὶς σάκκες κοριτσιῶν τοῦ σκολειοῦ.

Γιὰ τὴν ἀστυνομία μας καὶ τὴν ἀσφάλεια ἂς μιλήση ὁ Μίχας καὶ τὰ συντρόφια του.

Τὴ γεωργία μας καὶ τὴ χτηνοτροφία δὲν τὴν ζηλεύουν μήτε οἱ Κοῦρδοι τῆς Μεσοποταμίας.

Καὶ ποῦ νὰ περιγράψη κανεὶς ὅλη τὴν ἔκταση τοῦ βούρκου.

Ποιός θὰ μᾶς βγάλη ἀπ' αὐτόν ;

Ἦρθαν καὶ πέρασαν πολλὲς χρυσὲς εὐκαιρίες ὅπου θὰ μποροῦσε νὰ τὸ καταφέρη ἕνας ἄνθρωπος μὲ θέληση, μὲ δύναμη, μὲ νοῦ, μὲ θάρρος, μὲ φιλοπατρία, ἕνας ἄνθρωπος ὀνειρεμένος, ἂν εὑρίσκουτανε. Μὰ δὲν εἴχαμε τὴν τύχη νἀπολάψουμε τέτοιον ἕναν ἀρχηγὸ καὶ χάθηκαν οἱ εὐκαιρίες οἱ πολύτιμες. Τέτοια εἶταν, ὅπως ὅλοι τὸμολογοῦν καὶ ἡ βραδειὰ ἐκείνη ἡ ἀλησμόνητη τῆς προπερασμένης Τρίτης καὶ τὸ συλλαλητήριο τῆς ἄλλης μέρας.

Τί ἔγινε στὸ συλλαλητήριο αὐτό ; Τὴν προηγούμενη βραδειὰ ὁ κόσμος πνιγούτανε ἀπ' τὴν ἀγανάχτηση καὶ τὴ συναίσθηση ὅτι τὸ μαχαῖρι ἔφταξε στὸ κόκκαλο, κ' ἡ ταραχή του κ' ἡ συγκίνησή του γιὰ τὰ χάλια τοῦ κράτους καὶ γιὰ τὸ σφάξιμο τῶν ἀδερφῶν μας ἀπ' τοὺς δολοφόνους τῆς Βουργάρικης κυβέρνησης εἶταν ἀπερίγραφτη. Ἀφοῦ καὶ διαδήλωση ἔγινε τὰ μεσάνυχτα. Σὲ δρόμους, σὲ πλατεῖες, σὲ καφενεῖα, παντοῦ ἔβλεπες παρέες ἀπὸ 10—20—30 πρόσωπα ὠχρὰ καὶ ταραγμένα νὰ συσκέφτουνται τί πρέπει νὰ γίνη.

Ὄχι μόνο διαμαρτυρίες στὴν Εὐρώπη γιὰ τὰ Βουργάρικα κακουργήματα, ἀλλὰ καὶ διόρθωση ἐσωτερικὴ ἐζητοῦσαν ὅλοι.

Καὶ εἶταν σύμφωνος ὅλος ὁ λαὸς σ' ἕνα πρᾶμα· ὅτι φταῖνε οἱ Κυβερνῆτες μας, ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ χειρότεροι Βουργάροι, γιατὶ αὐτοὶ μᾶς ἔφεραν σ' αὐτὴ τὴν ἀδυναμία καὶ τὴν κακομοιριά.

Ἕνας φώναζε ὅτι δὲν ὑπάρχει Κράτος μήτε Κυβέρνηση μήτε Βασιλιᾶς, παρὰ μόνο μιὰ Βουλευτοκρατία, μιὰ φαυλοκρατία.

Ἄλλος ζητοῦσε ἐπανάσταση. Ἄλλος ἤθελε νὰ γίνη Πανελληνικὸ Κομιτᾶτο κατὰ τῶν Βουργάρων, καὶ τὸ Κομιτᾶτο αὐτὸ νἀναγκάση ὅλους τοὺς πλουσίους νὰ συνεισφέρουν, καὶ μὲ τὸ λεπίδι ἀκόμη.

Ἄλλος ἐπρότεινε τὸ κάθε σπίτι νὰ ὑποχρεωθῆ νἀγοράση ἀπὸ ἕνα ὅπλο καὶ νὰ μὴν περιμένουμε νὰ γίνη τὸ κέφι τῶν Κυβερνητῶν μας γιὰ νὰ ὁπλιστοῦμε.

Ἄλλος ἤθελε νὰ ζητηθοῦν εὐθύνες ἀπὸ τοὺς πολιτευομένους καὶ τὸ Βασιλιᾶ. Ἐξεχνοῦστε πὼς ἀπ' ὅλους μας ὀλιγώτερο ὑπεύθυνος εἶν' αὐτός.

Κι ἄλλος ἄλλα.

Κατέληγαν ὅμως ὅλοι στὸ νὰ γίνη συλλαλητήριο καὶ ψήφισμα ποὺ νὰ ζητάη ἀπ' τὴν Κυβέρνηση καὶ τὸ Βασιλιᾶ διόρθωση καὶ μεταβολή.

Ἔτσι ξημερώθηκε ὅλη ἡ Ἀθήνα.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ βράδυ ἔγινε τὸ συλλαλητήριο. Ἐπῆγα κἐγὼ μὲ καρδιοχτύπι περιμένοντας, ὅπως καὶ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τοῦ κόσμου, πὼς κάτι ἐπὶ τέλους θὰ γίνη, πὼς θὰ συνταχτῆ ἕνα ψήφισμα τῆς ἀθρωπιᾶς σὰν ἐκεῖνο λ. χ. ποὺ εἶχε συντάξε τὴν ἴδια μέρα ἡ «Ἀκρόπολη». Μὰ τίποτα δὲν ἔγινε. Μίλησε πρῶτα κάποιος δικηγοράκος δικηγορικὰ καὶ ἀνότητα καὶ νερόβραστα, κι *ἀπροσδιόνυσα* ποὺ καὶ ποῦ, ἀφοῦ ἀνακάτεψε στὸ λόγο του καὶ τὴν αὐλὴ τῆς περίφημης (ὅπως εἶπε) Χαλέπας. Εἶπε ὅμως καὶ μερικὲς ἀλήθειες. Ἔπειτα βγῆκε ἄλλος σαχλὸς ποὺ γυρεύει νὰ γίνη βουλευτὴς καὶ μᾶς εἶπε κάμποσες παπαρδέλες μὲ προγόνους κι ἀπ' ὄξω τὸ μάθημά του γιὰ τὸ τί λέει ὁ Βολταῖρος καὶ δὲν ξέρω ποιὸς ἄλλος γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Παυλόπουλος πάλι εἶπε πὼς εἴμαστε ὅλοι ἕτοιμοι νὰ πεθάνουμε κι ἂς ἔρθη νὰ χορέψη ἡ Εὐρώπη πάνου στὰ πτώματά μας. Καὶ τέλος, γιὰ εἰρωνεία βέβαια, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ποὺ μᾶς ἔφεραν στὰ σημερινὰ χάλια, ὁ προτοῦ βουλευτὴς Ἀνασταστόπουλος διάβασε τὸ ψήφισμα μὲ τὸ ἀχερένιο «Γρηγορεῖτε» καὶ τέλειωσε τὸ πανηγῦρι. Τὸ «Γρηγορεῖτε» ποὺ εἰπώθηκε τόσο βροντόφωνα στὴν Κυβέρνηση καὶ τὸ Βασιλιᾶ γέμισε ταύτιὰ τοῦ κοσμάκη καὶ δὲν τοῦμεινε ὁρμὴ καὶ μυαλὸ γιὰ νὰ ζητήση πιὸ ξάστερα πράματα.

Οἱ εὐκαιρίες λοιπὸν ποὺ παρουσιάστηκαν σὲ ὧρες ταραχῆς ἢ ἐνθουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ δὲ μᾶς ἔσωσαν, ἀφοῦ δὲ βρέθηκε ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ διευθύνη ἐκεῖ ποὔπρεπε τὴν ὁρμή μας. Κι οὔτε εἶναι πιθανὸ πὼς θὰ γίνη τίποτα στὸ μέλλο μὲ μιὰ συγκίνηση τῆς στιγμῆς. Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν θἄρθη ἡ σωτηρία; Ἀπὸ τὸ Βασιλιᾶ κοντὰ στὸ νοῦ πὼς δὲ θἄρθη, ἀφοῦ ὁ Βασιλιὰς σαράντα χρόνια τώρα ἔδειξε πὼς δὲ θέλει νὰ λάβη τὴν πρωτοβουλία γιὰ καμμιὰ μεταβολή. Εἶναι πιθανὸ καθόλου νὰ τὸ θελήση τώρα κ' ὕστερα ; Πρέπει νὰ τοῦ ζητηθῆ γιὰ νὰ θελήση. Ἀπ' τοὺς κυβερνῆτες μας πάλι ἂν περιμένουμε, ἀλλοίμονό μας.

Μόνο ἀπὸ 'να μέρος μπορεῖ νἄρθη ἡ σωτηρία, ἀπὸ τὶς διαλεχτὲς τάξες τῶν ἐμπόρων, τῶν γεωργῶν, τῶν τεχνιτῶν, τῶν γραμματισμένων ποὺ δὲν εἶναι ἀργόμισθοι καὶ δὲν ἔχουνε κανένα συμφέρο νὰ διαρκέση αὐτὴ ἡ κατάσταση. Ἂν αὐτοὶ ἑνωθοῦνε σὲ μιὰ κοινὴ λογικὴ καὶ μελετημένη ἐνέργεια, θἄχουν μαζί τους κι ὅλο τὸν ἄλλο λαὸ καὶ μόνο τὰ παράσιτα τοῦ προϋπολογισμοῦ θὰ μείνουν ἀπ' ὄξω.

Γιὰ τὴν ἕνωση πρὸς ἕνα μελετημένο σκοπὸ θὰ προηγηθῆ βέβαια καὶ λίγη ἐργασία. Πρέπει ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος νὰ φωτιστῆ τί θὰ ζητήση, γιὰ νὰ μὴν ἔχη ὁ καθένας κι ἀπὸ μιὰ γνώμη. Οἱ ἐφημερίδες μιὰ βδομάδα τώρα ἐργάζουνται καλὰ καὶ πατριωτικά. Ἡ «Ἀκρόπολη», ὁ «Χρόνος», τὸ «Νέο Ἄστυ», τὸ «Ἄστυ» καὶ ὅλες πέρα πέρα εἶναι ἀξιέπαινες. Ἀλλὰ νὰ κρατήσουν αὐτὸ τὸ δρόμο γιὰ πάντα. Μόνο οἱ Βουργάροι ἐπὶ τέλους θὰ ἐργάζουνται συστηματικὰ καὶ τῶν Ρωμιῶν θὰ εἶναι αἰώνιο τὸ ἐλάττωμα νὰ μὴ μποροῦν νὰ ἐπιμένουν σ' ἕνα πρᾶμα ;

Τὸ πῶς θὰ γίνη ἡ ἀνόρθωση, αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ δύσκολο ζήτημα. Ἡ σαπίλα εἶναι πολὺ βαθειὰ προχωρημένη καὶ γιὰ νὰ πλαστοῦν χαραχτῆρες καὶ νὰ μορφωθοῦν πολῖτες ὅπως πρέπει, γιὰ νὰ γίνη ἡ ποθητὴ κοινωνικὴ ἀναμόρφωση καὶ ἐθνικὴ ἀναγέννηση, χρειάζεται νἀρχίσουμε ἀπ' τὰ θεμέλια, ἀπ' τὸ Σκολειό. Κι ὁ τέλειος στρατιώτης ἀπ' τὸ Σκολειὸ πρέπει νἀρχίση νὰ φτειάνεται. Ἀλλὰ βέβαια οἱ Βουργάροι δὲ μᾶς περιμένουνε νὰ τελειώσουμε μιὰ τόσο πολύχρονη ἐργασία, γιὰ νὰ μετρηθοῦνε ὕστερα μαζί μας. Ἡ ἐργασία αὐτὴ πρέπει, εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη νἀρχίση. Παράλληλα ὅμως μ' αὐτὴ πρέπει νὰ δοῦμε καὶ τί θὰ γίνουμε τώρα, ἀμέσως τώρα, τί ἔχουμε νὰ ζητήσουμε γιὰ νὰ μᾶς λογαριάσουν ὡς κράτος καὶ πῶς θὰ τὸ ζητήσουμε.

Πραχτικώτερη ἀπ' ὅλες βρίσκω σ' αὐτὸ τὴ γνώμη τῆς «Ἀκρόπολης». νὰ γίνουν ἀναφορὲς ὅπου νὰ θέσουν τὴν ὑπογραφή τους ὅλοι ὅσοι ζητοῦνε τὴ μεταβολὴ καὶ οἱ ἀναφορὲς νἀπαιτοῦνε νὰ συγκαλεστῆ ἀμέσως ἡ Βουλὴ γιὰ νὰ ψηφίση τὰ χρειαζούμενα. Ἐπειδὴς ὅμως κανένας δὲ μᾶς ἐγγυᾶται καὶ πῶς θὰ γίνουν τὰ ὅσα ψηφιστοῦν, νομίζω πὼς πρέπει ὄχι μόνο νὰ φοβερίσουν ἐπανάσταση οἱ ἀναφορὲς, ἂν δὲ γίνουν αὐτὰ, μὰ ν' ἀπαιτήσουν νὰ δημιουργηθῆ κοντὰ στὴν ἁμαρτωλὴ Βουλὴ κ' ἕνα σῶμα ἀνάλογο, ποὺ θἀγρυπνῆ γιὰ τὴν ἐχτέλεση καὶ ποὺ δίχως αὐτὸ δὲ θὰ γίνεται τίποτα. Τὸ σῶμ' αὐτὸ θὰ τὸ ἀποτελοῦν ἀντιπρόσωποι τῶν συντεχνιῶν, ἀντιπρόσωποι τῶν γεωργῶν, ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου, ἀντιπρόσωποι τῆς κάθε μιᾶς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστήμιου, τῶν καθηγητῶν τῶν Γυμνασίων, τῶν δημοδιδασκάλων, τῶν ἐργατῶν, τῶν ναυτικῶν κτλ., ἀντιπρόσωποι τῶν κοινοτήτων τοῦ ἐξωτερικοῦ, οἱ ἄριστοι στὴν κάθε τάξη.

Ὅσο τὸ δυνατὸ πειὸ σύντομα πρέπει νὰ γίνουν αὐτά. Μάλιστα ἔπρεπε νἄναι τελειωμένα κιόλας. Γιὰ τὸ φωτισμὸ τοῦ κόσμου δὲ χρειάζεται πολὴ δουλειὰ, γιατὶ ὁ κόσμος ἔχει νοιώσει κατάβαθα ποὺ εἶναι τὸ κακό. Μιὰ ἀρχὴ χρειάζεται νὰ γίνη γιὰ τὴν ἐνέργεια. Ἀκόμη θὰ τὴν περιμένουμε ; Ὡς πότε ἐπὶ τέλους ;

Λ. Π.

Η ΜΙΚΡΗ ΛΙΖΑ ΝΙΚΟΚΑΒΟΥΡΑ

Πανώρια μικροῦλα
μέσ' 'ς τἄνθη ξατρέχει
χρυσῆ πεταλοῦδα,
σὰν ἄνθος κι' αὐτὴ
σὲ μιὰ μυρωμένη
αὐγοῦλα ποὺ βρέχει
δροσοῦλα 'ς τὰ ῥόδα
π' ἀνθοῦνε 'ς τὴ γῆ.

—

Τὰ ἄνθη μαλλώνει
πὼς θὰ τὰ μαθήση,